

Den Danske Lyspris 2018

Idé og layout: Dansk Center for Lys
Oplag: 200 eksemplarer

Yderligere eksemplarer:
Dansk Center for Lys
Engholmvej 19
3660 Stenløse
Tlf.: 47 17 18 00
information@centerforlys.dk
www.centerforlys.dk

Foto forside: Fra venstre mod højre:
Supercykelsti Farumruten. Foto: ÅF Lighting/Christian Ankerstjerne og Sekretariatet for Supercykelstier. Noma i København. Foto: Irina Boersma. Smartphonemania, Danmarks Tekniske Museum i Helsingør. Kim Matthäi Leland. Lego house i Billund. © BIG/Iwan Baan.

Vinder af Den Danske Lyspris 2018: Noma i København

Foto: Irina Boersma og Jason Loucas.

Lyset er indbegrebet af nordisk lysdesign

Juryens motivering:

Belysningen på Noma fremstår på det nærmeste magisk – den omgivende natur, historien og den industrielle kontekst bliver ét med de stemningsfulde lokaler ved hjælp af belysningen, som er meget vellykket i både form, funktion, kvalitet og æstetik.

Lyskonceptet er forbilledligt gennemarbejdet og spiller symbiotisk sammen med bygningerne og omgivelserne. Belysningen understøtter spiselokaler, tilberedningslokaler, gangarealer og køkkener på en måde, så de opleves som rum og elementer i en nordisk beliggende kæmpevilla. Belysningen er i høj og usædvanligt gennemtænkt grad i dialog med restaurantens mange forskelligartede brugere. Der er ingen skjulte kroge, og belysningen fungerer stemningsfuldt, guidende og praktisk alle steder. Belysningens komponenter er nøje udvalgt i relation til den belysningsmæssige opgave, både ude og inde. Der er naturlig wayfinding via belysning af vertikale flader ved indgangene til de forskellige rum. Det gør det nemmere at orientere sig, og det fremhæver materialerne i de enkelte rum. Derudover er der arbejdet med et lysstyringskoncept, der med skift i lysniveau signalerer, om et bord er "aktivt" eller "forladt". Hele belysningen inklusive farve, retning og fordeling kan tilpasses dagslysets karakteristika gennem de tre årstider, som Noma arbejder med. Alle lyskilder er rettet og skærmet, så der ikke opstår blænding. Reflekslyset skaber en fin og blød skyggetegning i rummene generelt. Samtidig skaber lyset fra den specialdesignede lampeserie præcis skyggetegning af genstande i indretningen uden, at det virker for dramatisk. Teksturer træder tydeligt frem, og lyset skaber rum i rummet. Der er alle steder brugt lyskilder med en høj farvegengivelse, som understøtter oplevelsen af maden, både når den tilberedes, og når den indtages. Lysdesigneren er gået systematisk og undersøgende til værks og har skabt et lysdesign, som på ingen måde virker anmassende, men naturligt og diskret. Det vidner om en stærk viden omsat til et lige så stærkt koncept, hvor menneskets sanser er sat i centrum på en ekstraordinær, elegant måde.

FAKTA

Bygherre: NT Consulting

Arkitekt og ingeniør: BIG (Bjarke Ingels Group)

Interiørdesign: Studio David Thulstrup

Lysdesigner: Studio David Thulstrup i dialog med Anker & Co

El-installatør: SIF Gruppen

Belysningsleverandører: Anker & Co, XAL, Tekna, Wästberg m.fl.

Foto: Irina Boersma og Jason Loucas.

Lysets Elementer: Det nye Nomas grundlag bygges på sæsonerne. Med udgangspunkt i Richard Kellys begreber vil lyset understøtte Nomas ønske om, at hver af deres tre sæsoner skal opleves forskelligt og understrege årstiden.

Foto: Jason Loucas.

Foto: Irina Boersma.

Nomineret: Tunnelbelysning til Supercykelsti Farumruten

Legende, let og elegant lysløsning med klare referencer til cykling

Juryens motivering:

De tolv stitunneller på Supercykelstiens Farumruter består af to tuneltyper med hver deres belysningskoncept. I kassetunnellerne arbejdes der med effektlys i form af cirkler, der symboliserer cykelhjul og i søjletunnellerne arbejdes der med striber, der symboliserer eger i et cykelhjul. Det roterende lys bag kassetunellernes stålcirkler sættes i gang af forbipasserende cyklister og roterer herefter langsommere og langsommere. Der skabes en let forståelig reference til cykelhjul og en fin oplevelse af bevægelse og liv. Effektliset ("egerne") i søjletunnellerne er mindre klare i deres komposition, effekt og æstetik. De roterende cykelhjul lyser ved hjælp af RGB LED med udgangspunkt i Supercykelstiernes orange signaturfarve, men kan også lyse i syv andre scenarier. Scenarierne giver mulighed for at markere høj-tider og særlige events med karakteristiske farver, der dog på den anden side slører den orange signaturfarve som identitetsskabende element.

Begge typer tunneller har samme funktionsbelysning. De cirkulære armaturer skaber en behagelig funktionsbelysning med en fin balance mellem oplevelse og tryghed. Armaturerne bruges ikke kun til ren oplysning af tunnelen, men også som scenografisk belysning, idet de kaster præcist afgrænsede cirkler af lys ned på belægningen med et velkomponeret mellemrum mellem lyscirklerne. Frontglasset i armaturerne er i mikroprismatisk glas, der sikrer, at armaturerne ikke virker blændende samtidig med, at de spreder et fint, svagt dif-fust lys på siderne af tunnellerne, så de ikke virker utrygge og mørke. Funktionslyset virker gennemtænkt og tryghedsskabende, mens effektliset skaber en oplevelse for brugerne i et traditionelt utrygt og uinspirerende miljø, og bidrager dermed positivt til oplevelsen af den samlede cykelrute. Det bør fremhæves, at der ligger et eksemplarisk samarbejde mellem parterne i projektet til grund for løsningen. De studerendes konceptforslag og ÅF's videre bearbejdning af belysningen er lykkedes på fornem vis samtidig med, at projektet lander Sekretariatets for Supercykelstiernes ønske om at få flere mennesker op på cyklen. Det bør dog samtidig understreges, at driften af lys-anlæggene vil være helt afgørende for konceptets bæredygtighed.

FAKTA

Kunde: Gladsaxe Kommune

Sted: Farumruten

Lysdesign: ÅF Lighting

Partnere: Lighting Design AAU-Cph studerende og Sekretariatet for Supercykelstier

El-installatører: Hareskov Elektrisk A/S og City Elektrikeren A/S

Belysningsleverandører:

Fagerhult (Ateljé Lyktan) og iGuzzini illuminazione

Foto: ÅF Lighting/ Frederik W. Borello, Christian Ankerstjerne og Sekretariatet for Supercykelstier.

Nomineret: Smartphonemania Danmarks Tekniske Museum i Helsingør

Total-iscenesættelse med lys

Juryens motivering:

Tanken om at skabe et rum af lys inden for de ydre, undseelige rammer fungerer overbevisende. En ubrudt række af LED-rør påsat farvefiltre under det sorte loft iscenesætter hele udstillingsrummet, der er delt op i forskellige åbne og individuelle rum. Der er arbejdet meget bevidst og kompetent med at skabe en glidende farveovergang fra orangegul over magenta og cyan til blåviolet. Mødet mellem det fysiske, sortmalede rum (der træder helt i baggrunden) og det virtuelle rum (som skabes af lyset), understøtter samtidig på poetisk vis det overordnede tema om smartphonen og den virtuelle verden, som den i allerhøjeste grad er en repræsentant for. I udstillingernes "arbejdsrum" er det farvede lys suppleret med neutralt, hvidt spotlys med god farvegengivelse. Belysningen er i særlig fin dialog med udstillingens målgruppe af unge mennesker, der har smartphone som deres foretrukne teknologi. Belysningsniveauet forekommer umiddelbart tilpas. De sorte overflader gør lyset til et lysende og kommunikativt element i sig selv – både som rumbelysning i de individuelle udstillingsrum, som guidende loftbelysning i det samlede udstillingslokale, som invitation til aktiviteter og som baggrund for de udstillede elementer. Lyset lyser umiddelbart, hvor der er behov for det med tydelige lysrum og definerede skygger, afstemt og uden at blænde. Rent fysiologisk kan lyset særligt i hovedrummet virke meget overvældende, og for nogle også trættende for øjnene. Nogle af de historier, der fortælles med lyset, kan virke lidt indforståede, eksempelvis referencen mellem genbrugscirklen og farvecirklen i et af siderummene. Projektet fremhæves især for, at der med meget få midler er skabt et spændende udstillingsrum, som appellerer til målgruppen. Lysdesigneren skal have særlig anerkendelse for arbejdet med farverne. De rent lysende farver fungerer smukt, og det er et godt træk med de diagonale linjer i det store rum.

FAKTA

Opgavestiller:

Danmarks Tekniske Museum

Lysdesign:

Jakob Kvist, Studio Jakob Kvist

Belysningsleverandører

Osram, Philips, Proled, Soraa, Sygns, Dansk Belysnings Service, Lightpartner og Rafa Lys

Foto: Kim Matthäi Leland.

Lyset fremhæver på fornem vis både huset og klodserne

Juryens motivering:

Belysningen fremstår som et centralt element i Lego House og skaber en formel ramme om aktiviteter og leg. Der er skabt en fin balance mellem mange forskellige belysningskomponenter, der fremhæver både bygningen, aktiviteterne og de udstillede Lego-kreationer. En lofts-belysning af spots belyser udstillingsrum og aktivitetszoner på en måde, der reflekterer lys fra de kulørte gulve op på de hvide vægge, og gør det farvede reflekslys til en integreret del af belysningen. Der er valgt LED-lys med en høj farvegengivelse, som langt de fleste steder formår at gengive Lego-klodsernes karakteristiske signalfarver. Klodserne fremstår ligefrem appetitlige og animerer til leg. Belysningen gør udstillingsrummene overskuelige og trygge. Lysniveauet er ensartet og højt i aktivitetsområderne, hvilket gør at alt fra gulve til de store Lego-installationer og de mange små farverige Legoklodser træder markant og indbydende frem. Det reflekterede lys fra de farvede gulve skaber desuden nysgerrighed og lyst til at bevæge sig fra rum til rum. Alle spots i loftet er velafskærmede, så man ikke blændes, selvom lysniveauet er højt. Den beskrevne forskel i lysfarver mellem de udstillede genstande og markeringen af gangzoner opleves dog ikke. Det ville have været ønskeligt med lidt større spring i luminans mellem lyset på udstillingerne og den generelle rumbelysning. Det ville have fået udstillingerne til at træde mere frem. I aktivitetsrummet "World Explorer" er loftbelysningen dynamisk og ændrer både niveau og farve. Denne dynamik giver de udstillede Lego-miniverdener forskellige dag- og natkarakterer. Når lysniveauet er dæmpet, bliver miniverdenernes egne små lamper tydelige, og historiefortællingen bliver medrivende og nærværende. Et andet sted, hvor arbejdet med farvet lys er vellykket, er ved det centrale træ ved trappen, hvor grønt lys på de grønne klodser under træet får klodserne til at træde ekstra frem, så man næsten ikke kan holde fingrene fra dem. I den historiske samling i kælderen er væggene mørke og det generelle lysniveau lavt. Lyset på genstandene er præcist, og historien om Lego foldes ud i en fin balance mellem filmisk skyggeprojektering og de belyste Lego-genstande.

FAKTA

Bygherre: Lego House

Bygningsarkitekt: BIG A/S

Ingeniør: Cowi A/S

Indretningsdesign i legezone:

Lego House Experience Design Team

Udstillingsdesign den historiske zone:

Kvorning Design & Kommunikation

Ledende møbeldesign konsulenter: Kubik & Partners

Lysdesigner: Jesper Kongshaug Lighting Design

EI-installatør: Kemp Lauritsen

Hovedentreprenør: KG Hansen & Sønner

Hovedleverandør og lysberegninger til oplevelseszonerne:

Targetti ved Louis Poulsen

Øvrige belysningsleverandører:

Erco, LTS Lighting en del af Fagerhult gruppen m.fl.

Foto:

© BIG/Iwan Baan + Silla Herbst/Jesper Kongshaug Lighting Design

Nomineret: Lego House i Billund

Fakta om prisen

Formål

Hensigten med Den Danske Lyspris er at sætte fokus på lys og mennesker. Dette sker ved at fremhæve spændende, veldesignede og veludførte lysprojekter i Danmark. Prisen skal samtidig medvirke til at profilere lysbranchen og Dansk Center for Lys.

Om prisen

Den Danske Lyspris er en hæderspris, som belønnes med et diplom og en plakette. Anlæggets ejer modtager prisen, og æren deles med de fagfolk, som har haft hovedansvar for udformningen af lysløsningen. Prisen uddeles en gang årligt af Dansk Center for Lys, og udvælgelsen foretages af en bredt sammensat jury. Det vindende projekt indstilles også til Den Nordiske Lyspris, som uddeles hvert andet år.

Projekter, som kan komme i betragtning til prisen

- Lysprojekter og løsninger, hvor lys er et bærende element. Projektet kan indeholde kunstlys eller en kombination af kunst- og dagslys, indendørs eller udendørs
- Projekter, hvor lysløsningen har menneskers liv og behov i centrum
- Gode og veludførte anlæg og løsninger. Projektets størrelse har ingen betydning
- Projekter med et opsigtsvækkende, gennemtænkt eller nyskabende hovedgreb inden for lys

Projekter, som ikke kan komme i betragtning til prisen

- Rene lysarmaturløsninger eller vinduer
- Midlertidige lysløsninger som f.eks. festivallys, teaterlys og events
- Ren lyskunst
- Reklameinstallationer såsom skilte
- Anlæg på Færøerne eller Grønland

Bedømmelseskriterier

I bedømmelsen indgår bl.a. anlæggets tekniske kvalitet, funktionalitet, visuelle og æstetiske aspekter, energiforbrug og driftsøkonomi. Der lægges stor vægt på løsningens relation til mennesker, idet dette hovedgreb skal være nøje detaljeret i forhold til:

Blændingsbegrænsning, brugssituationer, variation og dynamik, fokusering, stemninger, oplevelser, brugergrupper, lysfordeling, lysets eventuelle biologiske virkning på brugerne eller lysløsningens kommunikative effekt.

Løsningen skal være udformet under hensyntagen til de energi- og driftskrav, man bør stille til et moderne belysningsanlæg.

Anlægget skal være taget i brug inden for de seneste to år.

Tidligere vindere

Det Kongelige Teaters nye skuespilhus (2008)

Nye perroner på København H (2009)

Nordvestparken i København (2010)

Aalborg Havnefront (2011)

Lynetten i København (2012)

Gl. Hellerup Gymnasium (2013)

Novo Nordisk: Nyt domicil i Bagsværd (2014)

VILLUM Window Collection i Søborg (2015)

Nørreport Station i København (pladsen) (2016)

Vadehavscentret i Vester Vedsted (2017)

Jury 2018

Akademisk Arkitektforening: Kasper Pilemand, seniorarkitekt m.a.a.

Bygherreforeningen: Graves Simonsen, arkitekt m.a.a.

Dansk Center for Lys: Anne Bay, direktør, civ.ing. (juryformand)

Dansk Energi: Ditte Mikkelsen, civ.ing., konsulent

Danske Landskabsarkitekter: Rune Bugge Jensen, landskabsarkitekt mdl

Lysdesignuddannelserne: Katja Bülow, arkitekt m.a.a., ph.d.,

Foreningen af Rådgivende Ingeniører: Christina Augustesen, lysdesigner

Tekniq: Søren Nørregaard-Vinther, projektleder, elinstallatør

Sekretær for juryen, Dorte Gram, arkitekt m.a.a., Dansk Center for Lys

Sponsorer

zumtobel group

Dansk Center for Lys
www.centerforlys.dk